

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΛΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Σελ. III 32/1970

AL
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

20-12-69/25-1-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Καρούζαι*...
 (παλαιότερον ὄνομα:), Ἐπαρχίας *Δωρίδος*
 Νομοῦ *Φωκίδος*.....

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Κωνσταντίνου*
Γιαλοῦρης..... ἐπάγγελμα *Διδάσκων*.....
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Καρούζαι- Δωρίδος*.....
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον *4*.....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
 α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Δῆμος- Τυχεῖδας*.....

 ἡλικία *71*..... γραμματικαὶ γνώσεις *Σ.Τ. Δημοτικῆς*
 τόπος καταγωγῆς *Καρούζαι*.....

ΔΕΛΤΙΟΝ
 ΑΚΑΔΗΜΕΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
 Τριανταφυλλίου *Τριανταφυλλίου* *84* ἐτῶν
 Δ' Δημοτικῆς *ἐκ κοινότητων*
 Α. Α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκήν ποιμνίων; *Τὰ μαθιστὰ χωρία διὰ σπο-*
ρὰς, οἱ πελάγες διὰ βοσκὴν ποιμνίων.....
 Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα; *Ὑπῆρχον χωρίζαι*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Εἰς χωρικοὺς.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του;
ΟΧΙ.....

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

..... Εἰς... ἀμφότερας...

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; Ναί.

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι εἰργάζοντο εις αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

.....
.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-κατόροι κλπ.)..... Παῖς τοῦ ἢ κοινωνική των θέσις ;...

.....

3) Ποῖα τοῦ ἢ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρήμα) ; ΔΟΗΝΩΝ

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγῆτον ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπο ποῦ προήρχοντο οὗτοι· ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομισθίον εις χρήμα ἢ εις εἶδος ;

Ἐχρησιμοποιοῦντο ἐργάζαι ἐποχικῶς ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἀπὸ τῶν διηλεκτῶν χειρῶν τοῦ ἡμερομισθίου εἰς χρήμα

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; Οχι.

.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τύπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; Ναί.

.....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρ-αματευτάδες (ἐμποροί) κλπ. ;

οἱ... ἐργάται, καὶ καὶ καὶ τεχνῖται.

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μέ καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

... Με ζωϊκὴν κώπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων)

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... τὸ 1950

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ...

τὸ 1950

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκεύασε τὸ ἄροτρον ταῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;

Δίφτερο, εἰς ὅλα τὰ κτήματα

Ὁ Σιδηρουργὸς

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....



- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) —

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ —

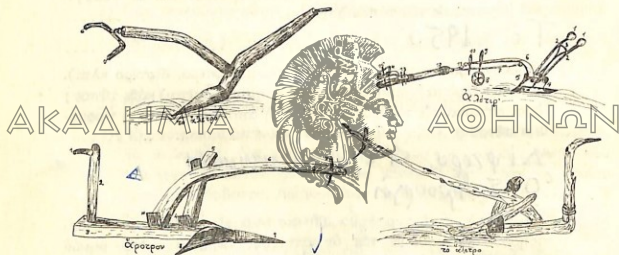
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ... *Ἀ.ρ. 1955*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

οἱ ἱεῖς οἱ γεωργοί

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;



3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

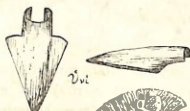
- | | | |
|---------------------------|-------------------------|----------|
| 1. <i>Χειροζάβα</i> | 6. <i>Σταθάρη</i> | 11. |
| 2. <i>ἰγ</i> | 7. <i>ἰκλειδί</i> | 12. |
| 3. <i>κοιτοῖρι</i> | 8. <i>Παράβα</i> | 13. |
| 4. <i>Σταθάρη</i> | 9. <i>Υγι</i> | 14. |
| 5. <i>Σπάθη</i> | 10. | 15. |

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

ἦτο... μιᾶς... μορφῆς.....
.....
.....



- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

ἦτο... σχῆμα... σπάθης...

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;.....



ἦτο... καὶ... ξύλου... καὶ... μὲ... σιδήρου.....
.....
.....

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

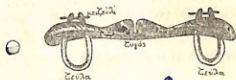
Σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι.....
ξυλοφάι... καὶ... σκεπασμένο.....



8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Βόε, ἡμίονοι, ὄνος, ...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Δ. ὁ. ο.*

9) Διὰ τὸ ζεугάρισμα με δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *οὐ. Ζυγοὶ ἀπορμυαῖς ἦταν ἢ τὰ βόδια.*



Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευλές, πιζεύλια κλπ.). *οὐ. τὰ ἀνωτέρω σχῆμα.*

10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

οὐ. ἀμριβῶν τὰ ἀνωτέρω σχῆμα.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *ἦ. τ. ἢ. τ. ξύλου ἢ σιδήρου καὶ.*

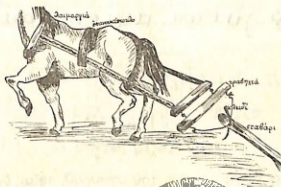
ἐλάρετο γόρ.ι.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ;

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *οὐ.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

... *Παραβῶν... ὡς... μακρότερον*



ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας *ὅτι ἰδιοκτῆται*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

Ὁ... γεωργὸς... τὸν... βοῦν... ἐπικρατῶ... μέ... καὶ... τὸν... βοῦν... ἐπικρατῶ... μέ... καὶ... τὸν... βοῦν...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

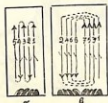
Τὰ... βοῦν... με... σχοινί... ἀπὸ... τὰ... κέρατα... ἐλέγχετο... βοῦν... με... σχοινί... ἀπὸ... τὰ... κέρατα...

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακάς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Μ.έ... τὸ βίφτερο... οἱ... αὐλακίαι... γίνονται...
... εἰ... εὐθεία... γραμμὴ... ἔκ... με... τὸ χωρά...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

... φτερο... γίνε... περιφερειακῶς... ..



Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀχροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.);

... γίνεται... με... σποριάς...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακιάν;

Μ.έ... τὸ αὐλακίαι... ἢ... μόνον... ἀπὸ... πέ... ..

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάγην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῶται ἄροτρον; Ἐὰν... ..

... αὐροτρο...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

... γίνεται... καθέτως...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Μόνο... ἐξ ἀ... καλλουργία... προηγου...
... ἐξ ἀ... ὀργωμά... χωρὶς... τὸ... ἔχει...
χωρὶς... ὁ... αἰ... ..

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

1) Ἐξαιρέτων τῶν ἀπὸ... μὲ... καὶ... τῶν...
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΧΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἄσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν... ..

Δύο... καὶ... βίβληται... καθόλου... ὁ... αἰ... ..

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Δ.ε.χ... μὲ... τῶν... ὀργωμάτων... μόνο...
διὰ τὸ καθεστὸς προηγου... ὀργωμάτων τῶν μῶρων...

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

Τὸ... δισάκι... ..

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

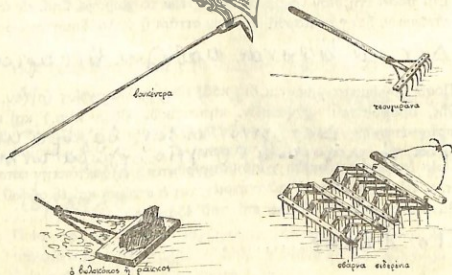
Βουκέντρον μὲ ἐλλειψοειδῆ ράβδον
ὥς... ὁμοῦ... πάλιν... ἐλέγξτε... Τ. Δ. Γ. Ι.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ...

μα βάρνισμα... ὁμοῦ... τοῦ... σκαλίσματος... ..

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ὅρα... Τ. Δ. Γ. Ι. ... βουκέντρον... μακρὸν...



γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Καὶ οἱ καὶ Ζεαπί... ὡς... τὰ... ματωζέρω
...τὰ... βχῆμα.



- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐκτελοῦν

Δύο... βασιστοὶ... ἴδια... χυμαῖνες... καὶ...
...ἡ... ἐργασία... λέγεται... βασισμός.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

Τὰ... χωράφια... καλλιεργοῦντο...
...ἐκαβαῖ... ὡς... ἡ... ἐργασία...
...καλλιεργοῦντο... ὡς... καὶ... τὰ... σιτάρι...

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

Τὰ... ἴδια...

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφύτευοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

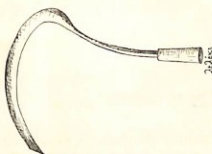
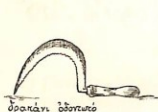
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Μέ δρεπάνι



Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε

Οὕτως εἰκονίζω δρεπάνι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσε) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα)



- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν)

Ἡ λεπίς ἦτο ὀδοντωτή

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

Ἡ χειρολαβή τοῦ δρεπανιοῦ μετὰ τὴν κόψη καλεῖται ἡμικύβινος. Ἐκείνη τὴν οὐράν, ὅπου τὸ δρεπάνι σφίγγεται.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.)

οἱ βιδηρουργοί.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) Ἡ φανερ. μετ. ἡ ράβη. πῶν πετρε..

μετ. τὰ χεῖρια ἐθερίστω.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ... Εἰς ὕψος 5-10 ἐμπτ.....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τοῦ θερισμοῦ πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΑΛΩΣΕΤΑΙ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ;.....

οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ χερόβολα.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

οἱ χεριές τοποθετοῦνται ἀπὸ τὸ ἐδαφ. ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μὲ μ. κεφαλαί. τῶν σταχύων διαστρωθῶνται.....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. Ἐξέρχονται χερὰ βόλᾳ.....



γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; Ἐθέριζον.....
ἄνδρες καὶ γυναῖκες... ὁ ἑαυτοῦ παριέτατο.
ἀνδρὶ καὶ... ἤρχοντο καὶ θερίζον... ἀπὸ τῶ...
γύρω... χωρὶς.....

- 2) Πῶς ἤμειβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἄνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).....
Ἡμεῖς βόρῳ με ἡμερομίσθιον, ἢ ἀργεὶν...
ἐλαμβάνεω... εἰς χρῆμα, ἐπὶ ἀργεὶν... παρὲν...
χρῶν... καὶ... φαγητῶν.....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;.....

ΟΧΙ

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἀπεφύχον. ὡ. ἡμέρα. ἐνάρξεως. θερισμοῦ.
τὴν. Τρίτην.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Οχι.....
.....
.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. Εἰς τὸ χωράφι. ὅπου.

2-3. χερσὶ βολὰ. ἀθήριζα. θύγα. ἐλέγοντο..
παραθέρι.. Διὰ τὸ ἐκμονογεῖν. ἐπλεον.
ἡ. αἰ. θαν.. μὲ τὴν κομμιτέρα. ἐπὶ χυαί. ἀπὸ..
ὁ. τὸ. χωράφι.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

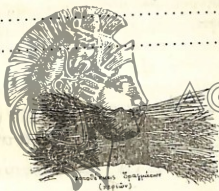
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ. δεμάτιασμα. ἐγένετο. ταυτὶ χρόνα.
μὲ τὸν θερισμὸν.....

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίες, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματίων μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ δερμάτιασμα ἐγένετο ὑπὸ τῶν ναυο-
κυρῶν μὲ δερματιά ἀπὸ εἰμαίε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΔΟΧΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Συνεκεντρώνοντο εἰς διὰ φορὰ χερίων τοῦ
ἀγροῦ καὶ φορτίου ἦτοι ἀπὸ 45 δερμάτια
ἐτοποθετοῦντο 2 ἀπὸ νῆα ἕνα πᾶσι κα-
τὰ μέγεθος ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Θ

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) ή εξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή
φωτογραφίαν.....

Θ

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνήθιζετο παλαιότερον ή διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ή καλλιέργειά του, ἔπειτα ή
κοπή, ή ξήρανσις καὶ ή φύλαξις αὐτοῦ.....

..Η διατροφή των ζώων ἐγένετο ὅπως
..μειναι με ἄχυρο..

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). —

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δερματίῳν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

... *Μ.Ε.Τ.εφερόντο εἰς τὸ ἀλώνι*

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινος τοποῦς λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σφοῦν; Ὑπάρχει καθορισμένος τρόπος τοποθέτησεως; *ἔκασται*

θεμωνοστάσι

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Οχι

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰ ποίαν θέσιν; *Τὰ περιόριστα ἔσαν εἰς τὸ ἐξω*

τοῦ χωρίου, ὅπου ἦσαν ἄνω μού. ἔπειτα ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ εὐκτιοῦ

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἀ. τῆς οἰκ. εἰς πολλές οἰκογενείας κατὰ εἶδος.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Α. ἀπὸ 20. Ἰουνίου μέχρι τέλους Αὐγούστου

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

... Π.ε.τράλωνοι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)

Ἐχέτε τὸ καθαρισμὸν τῶν χορτῶν ἀπὸ τῆς
ἀπὸ τῆς γῆς, ἀπομάκρυναι καὶ ἀπὸ
τῆς

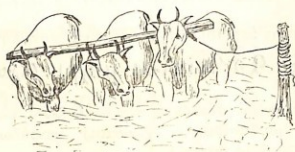
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

ΟΧΙ

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

Τ.ά...έχουται...αὐτῶν...ἐφίχταν...ἀναυατιμένα
...γύρω...ἀπὸ...τῶν...ἀλωνόστυλων.....



11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερούμενων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλοὶ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτα καθετῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνίου (ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὴς, στρούλουρας, δοικάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρθῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἐρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

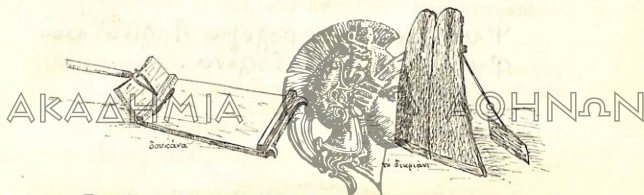
Ἐφίχταν...ἡ...ἵππων...ὁ...ἐφίχταν...ἡ...
...ἐφίχταν...ἐφίχταν.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἴς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνίου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὴς περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα).....

Δ.ε.ρε.ζα. το. ε.χο.ι.ν.ι. ε.ε. θ.η.μ.η. α.υ. δ.π.α.ι.ου
τω.λ.ι.γ.ου. το. λ.ο.ι.μ.ο. τ.ω.ν. τ.ω.ν.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.



Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκίνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Υ.π.η.ρ.χ.ε. τ.α. ἄλ.ω.ν.ι.σ.τ.ι.κ.ο. τ.οῦ. τ.ο. μ.η.χ.ἄ.ν.η.μ.α
μ.α.ι. ε.λ.ε.γ.ε.τ.ο. δ.β.α.ί.ρ.η.α.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

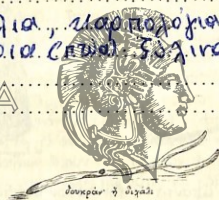
Ἀπὸ τῆς 8^{ης} πρωτῆς μέχρι τῆς Δύσεως τοῦ ἡλίου

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Φουόλια, καρποφόρα ξύλινα καὶ
φουάρια σιδηρὰ ξύλινα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



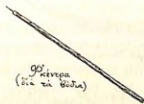
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχυν ;

ΝΑΙ

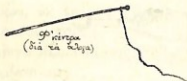
- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

ΝΑΙ. Ἐχέγετο βίττω ἦτο ξύλινον ράβδος
φέρουσα ἐν ὅλῳ πέλτενον λαυρὶ 1 μέτρου.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ? **Ἐλέγετο... Λιῶμα**.....
Μία στρώση (ἓνα λιῶμα).....



gō' σπέρτρον
(διὰ τὰ θεῖα)



gō' σπέρτρον
(διὰ τὰ θεῖα)

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
Ἄλιχνιζτο... Ζιῶμα.....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσιν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἴδικα του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικὰ ἀλωνιστὰς (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. κοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστὰς καὶ ἀγωγιστὰς), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν
Βαλμάδες με ἄλογα.....

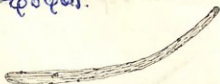
- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
Οὐκὶ τὸ χειρὰ θδ......

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;
Ἐλέγετο... Χοράθι. ἔξ ἐλάτης καὶ ποικαρίου.
Μήκος 1,5 μέτρων καὶ 0,80, πᾶχος 0,05.....

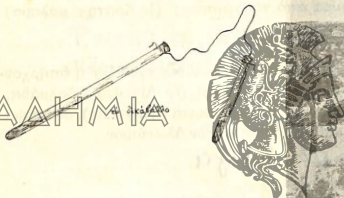
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.) Ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι.....
 χρῆσις μαρμαριᾶς ἐγένετο διὰ τὸ ὅτι περὶ αὐτὴν
 εἶδε τὴν κτηνοτροφίαν.



κόπανος στρογγυλός



ξύλο στρογγυλὸν διὰ τὸ κοπάνισμα
 μικρῶν σπόρων δημητριακῶν...



Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν ; Ὑπο τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Ἀ. λ. κ. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω.
.....
.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ο. χ. ι.
.....
.....

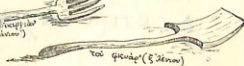
- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον συνεταιρίσμος κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Τὸ 1955. Ἡ φ. κ. ε. ω. ἀ. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω.
.....

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐταμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Λειῶμα
Μ. ε. φ. κ. ο. λ. ι. α. καὶ κ. α. ρ. π. ο. λ. ο. γ. ε. χ. ι. α.
.....
.....
.....



Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο.....

Εἶχε. εὐχῆραι.. εἰρήνημα.. καὶ ἐχέγετο. χαρὶ.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο.....

..Μ.ε..ω..καρπολόχι..(Εἶχε. εὐχῆραι..ω)..τὸ εἶμο
..χι..ῶ..μενον..θρινάκι..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

..Ἄ.ν.δ.ρ.αι..ἢ..γυν.αἶ.μα..

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

..Τ.αἰ..χο.ν.τ.ρ.ά..τε.μ.ά.χ.ια..ἐ.κ.α.ρ.π.ο.ν.τ.ω..δ.α.ί.θ.α.λ.α.
..Τ.αἰ..π.ε.ρ.κ.ῶ.σ.α.ν..ἐ.π.ὶ..χ.ο.ν.τ.ρ.ῶ..κ.ό.μ.π.ι.α. (ρερὴν)
..Δ.ε.ὺ.τ.ε.ρ.ο..αἰ.γ.ῶ.κ.ι.σ.μ.α..δ.ε.ν.γ.ι.ν.ά.ζ.α.ν.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Μ.ε...τω...μ.ο...μ.να

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

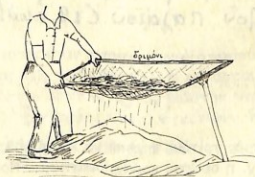
ΑΘΗΝΩΝ



κόσκινο πάλαιον



κόσκινο ἢ ἀρυλός



δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

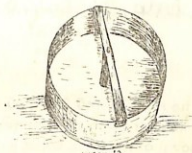
Ὁ καρπὸς... σχηματίζεται εἰς σωρόν... μέτρον...
 ριὰ... Ἐχαράσσετο... ὁ σταυρὸς... ἐπὶ τοῦ...
 σωροῦ... καὶ... ἐπὶ τῇ κορυφῇ... αὐτοῦ...
 ἐκτελεγετο... τὸ... καθήκον...

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Ἐμετράτω... μετὰ...

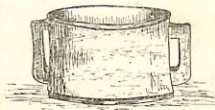
μετὰ... παλαιῶν...

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλὰὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε, δὲ καὶ ἰχνο-
 γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Ἐδίδετο ἡ...
 δευατή. Ὁ δευατιστὴς ἐπὶ ἤκουε ἐπὶ ἀλῶνι.
 Ἡ μετρητὴ γινώταν μετὰ μετρητῆρι χωρη-
 τικότητος. 19. ἑκαβάν.*



μισοκόλλε



κουβάλος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλῶνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
 β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
 γ) τὸ γυφτιάτικο,
 δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

*Τὸ παπαδιώτικο, τὸ ἀγροφυλακιάτικο.
 καὶ τὸ ἀλωνιάτικο.*

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) *Ἐν τοῖς... τοῖς... εἰς... τοῖς...
 ἢ... εἰς... μαδούρια*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρώνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλῶνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Εἰ... τὸ... ὠχυρῶται.....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τούς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἁλώνισμα ;...

Μετὰ... τὸ... ἀλῶνισμα... ἀπὸ... τὸ... κωρὸ.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύνων, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς· ποῦ φυλάσσεται, πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

... Τὸ... Πάσχα.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

... Τὴν... Μ. Παρασκευὴν... τὸ... βράδι... τὴν...

ἑσπ. πῶ... ἑσπ. πῶ... ἑσπ. πῶ... ἑσπ. πῶ... Τὴν...

ἡμέραν... πῶ... Ἀποκριάς... μετὰ... τὴν... προση-
γυνεὶν... τῶ... ἑσπ. πῶ... ἑσπ. πῶ... ἑσπ. πῶ...

2) Πώς λέγεται η φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Φωτιά

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν· παιδιά, ηλικιωμένοι, ποιος άλλος ;...

Τα παιδιά και ηλικιωμένοι

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, από ποιον μέρος ;

Τα παιδιά με ξύλα από το σπίτι ή
από το φρεσχέ

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Οχι

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΟΧΙ!

5) Παραθέσατε λεπτομερῇ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

Συλλογή ύλης δια σύνταξιν Λογογραφικῆς Ἀγγλιστῆς τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ χωρίον καρούτζι εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς Γενικῆς καὶ εἰς ὑπόθετον 1040, ἔχει περὶ τοῦ 60 κατοίκους ἀπαιτῶν γεωργικὴν γαστροφάν. Ὅπως καὶ πληροφοροῦν οἱ 2-3 χέροντες ποὺ ἔχουν ἀπαρτείνῃ, τοῦτο πρὸ τοῦ 1940 ἤμαρ, με ἀπελευθερῇ γεωργία καὶ υγινοτροφία. Δυστυχῶς ἐπὶ ἐπιρροαίῃ τῆς καὶ τῶν Ἀγγλῶν καὶ Κ/Σ καὶ ὑπὲρ πένε τῶν τοίβια.

Οἱ ἀπαρτείναντε ὅτιχοι κατοικοὶ λέν ἀδικοῦνται συστηματικὰ με τὴν γεωργία, ἡ γῆ ἔχει ἐρημοποιηθῇ, τῶν χωράφια μένουν ἀέπαρτα καὶ πωλοῦνται γὰρ βελτιστοῖα στῶν τοσποίμτες. Τὰ μέγα δια τὴν καλλιέργειαν ἀμύρη εἶναι πρωτόγονα καὶ ἔτσι βουλεύουν πορὺ καὶ ἐσθλεύουν ὅτιχα.

Ἡ ἐπορά λοιπὸν ὅπως ἐμῶν τῶν χρόνι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

Έτσι και σήμερα γίνεται με το όροτρο.
Χρησιμοποιείται το δίφτερο και τρέχεται
σε δύο όμοια ή μονόαξια. Αρχικώς είχαν
το σύζυγο όροτρο το οποίο κατασκευάζον
μόνοι τους, από το 1950 όμως και μετά
έχουν αρχίσει το ειδικό όροτρο που
το αγοράζουν από το ειδικευμένο ή μικτό
όπιο των έλεγχων. Το όροτρο αποτελείται
από τη χειρολαβή, το μεταξάρι, το σταθ-
ρί, τη βάση, το παράβολο, το μείδι και
το έλκ. Η βάση είχε σχήμα καρδιάς.
Για την επιμόρφωσι το όροτρον είχαν το
μεταξάρι, το περίορι, την άριδα, το άρσφι
το σύζυγοι και το στενοβέπαιρο.

Χρησιμὰ χηιδράματα ἀπὸ τὸ 1950 καίμεται
ἀρχίαν καὶ χρησιμοποιοῦν, πρὶν, τὰ χω-
ράκια ἐμπαινοῦντο μὲ τὴν κοπρὴν διὰ
τὰ χηιδράματα καὶ τὰ ἄλλα ἴσα.

Τὰ χωρία ὁρίζονται ἀπὸ τοῦ ἴσου
τοῦ ἰουλίτη διόφει ἡ γυναικί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ Τίμιον γίνεται ὡς ἔστιν· Ἐπερωΐσαν
τὸ γὰρ τῷ βοτῶν μέναι ἐπὶ Τῶχα, ἢ
Τῶχα ἐπὶ Τῶν καὶ ἀσφαλίονται μετὰ
πυλῶν. Τὰ βῆλα τὰ μακρὰν οὐκ ἔ-
χωρὸς μετὰ ἔσονται πού εἶχε λέγει ἀπὸ
τῶν μέναι καὶ ἔρχετο βοὶ βόχοιτο.

Ὅταν ὄρῃται μετὰ βίφτερο οἱ ἀνδραμὶ
γινώσκουσιν ἐν εὐθείᾳ γράφῃ καὶ ἔρχονται
τὰ τὴν σπορίν, ἔτι μετὰ γινώσκουσιν τὸ ὄρ-
χων γίνεται περιφραγμένη.

Ἡ μία σπορὶ ἀπὸ τῆς ὅλης χωρίζεται
μετὰ τῶν ἢ μετὰ τῶν ἀπὸ πέτρης.

Μετὰ τὸ ὄρῃται τὰ ἔσονται ἀνέβω τὰ
χωρὰφια ὅταν ἔρχονται γὰρ ἐπὶ ἢ ἀνέβω-
ρι, ἀνέβωρι ὅταν γὰρ σπορὸν μακρὰν
τὸ ὄρῃται μία φορὰ πρὶν τὸ ἐπὶ τὴν σπορὴν
τὴν σπορὴν. Τὰ χωρὰφια τὰ ἔσονται
ἀνέβω χρόνῳ πότε ἀνέβω πότε φανὴ ἢ μα-
κρὰν.

Τοῦ μὴν τῶν ἔσονται πάντοτε μετὰ

AKAΔHMIA



AΘHNΩN

τῶν τραπεζῶν. Τὸ ὄργωμα καὶ ἡ ἐπιτορὴ ποτὶ
 δὲν ἐρχοῦνται ἡμέρα Τρίτη, ὅτ' δὲν γινώσκον
 διαφορετικὰ τότε πύρρονται γὰρ ἵσοι ἀπὸ τῆς
 ἐπισημοῦς ἡμέρας τὸ βράδυ καὶ περὶ τὸ
 τὸ χωρὰφι μὲ τῶν τεσσάρων ἀδελφῶν γὰρ
 τὰ θεωρεῖται ὅτι ἔγινε ἡ ἐρχὴ ἀπὸ τῆς
 Δευτέρας.

Μετὰ τὸ ὄργωμα δὲν τὸ ἐθερρίσαν τὸ χωρὰ-
 φι ὅτ' αὖτὸ τὸ ἴδιον μὲ τὴν τραπεζῶν οἱ
 συναγίστανται.

Τὰ τὸ ἐπερὶ εἶχαν τὸ δῆμι καὶ γὰρ
 τὸ καθ' ἑαυτὸν τὸν παλαιὸν ἢ τὸς ὕμνο
 εἶχαν τὴν βουλήν τοις ὅτις εἶχε
 ἔνα γυρισμένο εἶδος δὲν τὸ πού λεγόμενον
 Σόλγ 1.

Ὅτ' αὖτὸ χωρὰφι τὰ ἔπερσαν καὶ ἔχον
 ἔσχατος ὅτ' αὖτὸς ἡ ἐπισημοῦς χωρὰ καὶ τὰ
 ἔχον χωρὰφι.

Μερικὰ πού δὲν ἐπερνοῦνται τὸ φθινόπωρο
 καὶ ἐπερνοῦν διημέρως κατὰ τὸ Μάρτιο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



A O H N n

Μετά τή σπορά, άφού φυτεύουν τώ βοτα-
ρίτουν μέ τώ χέρια.

Ο θερίβριος άρχίττε τήν 20^η Ιουλίου
η πό ήμέρη έτοιμάτουν τώ βρεπάνια, τώ
βερματά και τώ άλωρι.

Χρησιμοποιούταν όλο τώ βρεπάνι μέ τήν
χειροαίτη. Τή φανή και τή βόλη τή θέρ-
τταν μέ τώ χέρια ή έυρίττεται.

Ο πω και τώ έργον έτοι και τώ θερίβρι
ποτέ έτε άρχίτουν ήμέρη τριτη.

Τά βρεπάνια τώ έτοιματταν μέ έλαφι.

Τό άλωρι τώ μαδρίτταν όπό διάφορα
φυτά και έχαν φυτεύει όνόμενα επί
πλάτη γιατί ήταν μακρόχρονα ή όπό
όλη διαθαρίως και τυχόν τώ ύψηλον.

Στό θερίβρι έμειναν βερματτα ή ήμια
όιματτα ήμποροσε να βοηθήσιν μισή
και ή όλη μετά τώ άλωρι ήτε.

Τά βρεπάνια τώ θερίτταν 5-10 έματτα
πάνω όπό τώ έλαφος, θερίτουν όνόμενα και

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΑΝ

γυναίκες, έρχεται πάνω να έβαν, όταν είχαν
τοιούτω τον τσίττα και τον πλημμελ
σε χρεώμα.

Πριν έρχονται το θέρμα όφταν στην
όψη του χαρταφιδό γίφο διέρισε που
έλεγε παραθέρι. Έτσι μια γυναίκα
μάρτε το καλλίτερα σάχνα και το έφη-
νε γάθα για το έμεροστάσι.

Τά σάχνα που έμεταν τα έλεσαν Κο-
λάσταχα.

Τα χέρια οι θεοτάτοι της άφταν στα
τέσσερις έπώτω ότα τον καφαρίά και τα
σάχνα ήσαν σταυρωτά, ατά έλεγοτε
χερόβοια, ποία τώτα έσχημάτιαν το ημερο
και με το δερμάτι με 2-3 ημερία.

Το δερμάτισμα ηνόναν ταυώχρονά με
τον θεορό ημ. όλοι θέρβαν όλοι έλεαν
οί ίηοι έφώρτωναν και ένοι μερταύ
δέρ μπορούσε το θερίον ήταν ο μουλα-
νός. Τα δερμάτια τα στυαίεζωναν



AKAΔHMIA



AOHNAN

εἰς διάφορα μέρη τοῦ ὄγκου κατὰ φορτώμα-
τα ἦτοι ἀπὸ ἐξ δερμάτια. Ἐποθεζῶντο
καὶ ἀπὸ κατωῦνα ἀπὸ ἐπάνω καὶ οὕτως μέν
ἐφηναν διάφορον γὰρ τὸ πῶς.

Τὰ δερμάτια τὰ καυθεύοντα ἐπὶ ἀλγῶνι,
ἀλγῶνι ἔχον πολλὰ, κατὰ χειρὸν ἢ
ἐοικῶτα, ἰδιαιτέραν ἐμὴν λείψανον γὰρ τὸ
ἀλγῶνι, αὐτὸ τὸ καυθεύον μόνον τὸν καὶ
ἐξήρτων καὶ ἀπὸ τῶν ἀλγῶν.

Ἦσαν οὖν ἔχοντες περὶ τὰ πῦρ καὶ
ἀκαδημία. ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ χώρος πρὸ ἐβαλάν τὰ δερμάτια γίγνεται
θεοκωστῶν, τὰ δερμάτια ὑμνοῦνται ἐπὶ ἀλγῶνι.
Στὸ μέγεθος τοῦ ἀλγῶνι ὑπάρχει ἀλγῶνι-
εστῶν καὶ ὅταν ἐπὶ τῶν καὶ ἀλγῶνι
ἔχοντα τὰ δερμάτια καὶ τὰ ἔρχονται γὰρ
ἀπὸ τῶν ἀλγῶνι.

Ὁ σῶντος γὰρ ἐστῶν καὶ ἔτι
ἀλγῶνι, τὸ ἀλγῶνι γίγνεται μὲν ἵππου.

Τὸ ἐχοντι ἔχει θηρίον αὐτῶν πρὸς τὸν

AKAΔHMIA



AOHNΩN

τὸ λαίμαξ τῶν Ἰσῶν.

Ἐἶχον ἐπίσης καὶ τὴν ἐβάρηα ὡς ἀνθρωπίνου μηχανήματος (χορτὴν μακρὰς ἐσθῆτα πού ἀπὸ πᾶν ἔχει κοφτερὰ εἴδη) οὕτως ἐκέρχοντο κομίζοντες ἀπὸ Ἰερρένα Ἰσῶν ἡ πόρτα ἀπὸ τὰ ἐκτενέστερα σπείχια πρὸς ἀνθρωπίνους μέλας στὸ ἄνθρωπο.

Γιὰ τὴν ἀδύναμιν τῶν Ἰσῶν ἔχοντες τὴν εἴδη ἰσχυρὰν βάρηα φέροντες ἐπὶ τῇ ἀδύναμιν πέτυχε γούρι 1 μέτρον.

Τὰ ἀνθρώπινα ἔχειτε ἐπὶ 8 τὰ πρῶτα καὶ τέλειωκε μὲ τὴν ἰσχύα τῶν ἡνίου.

Ὅταν ἀνθρώποι τῶν Ἰσῶν ὁ ἀνθρώπινος μὲ ἕνα φουόρι γούρι τὰ σπείχια καὶ τὸ βίχνη στὸν κόμπος πᾶν διαφύσσοντες τὸ Ἰσῶν.

Ἐνα σπείχιο τῶν ἀνθρώπων ἡσυχάζειμα, τὴν ἡμέραν ἀνθρώπων ἕνα ἡμέραν.

Ἐκείνοι πού ἔχοντες τὰ ἄλλα καὶ ἀνθρώπων ἔχοντες βάρηα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΑΝ

Γιὰ τὸν ἀγωνιστὴν εἶχαν τὰ ἑξῆς ἐργασεῖα.
Φυσίαια, καρπολογία, φυτιάρια καὶ
χιορὸβηα.

Τὰ εἰσάχυντα πού δὲν τριβόρτωναν κατὰ
τὸ ὑποπόδιον μὲ τὸ λυοράβηθι συνηθὺς
ὅπως αὐτὸ τὸ χρησιμοποιοῦσαν γιὰ τὰ
ὄσπρια καὶ τὴν ὑπεροτροφίαν.

Γιὰ τὸ κοπάνισμα τὰ εἰσάχυντα ἀπληρόντωναν
στὰ πετρώματα.

Στὸ χωριὸν χρεῖται ἐξαρτιστικῆς μηχανῆς
ἐκ τῆς τοῦ 1955.

Τὰ ἀγωνιστικὰ εἰσάχυντα ληῶνα
καὶ τὸ ματῆσθαι μὲ τὰ καρπολογία
καὶ τὰ φυτιάρια.

Ὁ σχηματιστὴς ὅπως εἶχε εἶναι ἐκ-
μηκὺς καὶ τὸ λῆγαν γαλῆ.

Ἐπὶ τὴν ἐμφάνισθαι καὶ τὸ φυσικὸ πρὸς
φορὰ χωρὶς ὅπως τὸ λῆγαν ὑπόστα.

Τὰ χαλκὰ τεμάχια τῶν εἰσάχυντων πού μέ-
νουν ἐπὶ τὸν κορμὸν τὸ λῆγαν εὐρίθαια

καὶ τὰ ἐπεροῦσθαι ὁπὸ χολῆς νόσισι.
 Ὅταν τέλειαν ᾖσι ὁ νοσῶν συνητη-
 ταν εἰς ὥρην καὶ ἐπὶ τῷ ἔχθρατος ἐνα-
 στατορὶ μὲ τὸ καρποῖν καὶ κατὰ τὴν τὴν
 ἐκπύχων σὺν κορυφῇ τοῦ σωροῦ.

Στὴ ἀνῶτα πύλας ὁ δευατοῦς γὰρ
 τὴν δευτέρην. Ἡ μέγιστος γινώσκων μὲ τὸ
 μισοῦν καὶ χωρὶς 12 δυνάμει.

Ἐκίπναι εἰς ἀνῶτα κατὰ τὸν νότον.

Τὸ παλαιότατον, τὸ ἀνεκτατότατον
 καὶ τὸ ἀνεκτατότατον.

Μετὰ γινώσκων ἡ κατὰ τὸν νότον
 καὶ ἐν συστάσει τὸ μετεφεραν εἰς ἀνῶτα
 τοῦ σωροῦ ἢ τὸ ἔλθον εἰς παύση.
 Σύντα. Τὸ ἄγχο τὸ ἔλθον καὶ ἄγχο.
 ἀνῶτα μετὰ τὸ ἀνῶτα.

Οἱ καὶ τοῖς τοῦ χωροῦ ἔφωσαν κατὰ
 ἐποχὴ καὶ ἐπὶ τὴν εἰς Αἴθιο γὰρ δευτέρην.
 Ἐκίπναι πύλας καὶ ἐπὶ τὴν ἀνῶτα ἢ καὶ
 κατὰ τὴν καὶ ἐπὶ τὴν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



A O H N n N

Όταν έρου Πατέρα πατέρα το γιο του
 άρβωλ μετά το γάμο του έητε υτο είχε τα
 τος λωβη και χώριε από το σπίτι.

Φωτιά τώρα έαυ συνήθιζαν να άναβαν
 να ποτε έρω είχε έθιμο να άναβαν την
 Μ. Παροικική το φαγω όταν έβγαζαν
 τον έπιτάφιο, έπια την ήμέρα τω άνα-
 στάσει μαζί την ξαφνησι από το έργο
 ως κληρω άκρότητ άκρότητ όνομα για
 έαυ είχε η φωτιά έαυ και μακίνο έαυ
 την άναβαν σε παλαιο και ήλιωμένο
 με έργο που έπαφταν από το σπίτι των
 ή από φρεσιν. —

Η Συγχρη αότη έχεται έαυ Καραϊται
 άωριος.

Συγχρη και έχεται:

- 1) Δήμα Τυχαίος έαυ Καραϊται
 έωρ 71, γρώρ ΣΤ! άκρομω
- 2) Τριαντάφυλλος Τριαντάφυλλου έαυ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



A O H N n N

Καποντιών έτων 84, Δ' Δημοτικού.

Συλλογή

Γεωργίου Γιαλούρη Διδάσκοντος
 Η Συλλογή αυτή έφάνη από 90 Δευτε-
 ρίου έως 95 Ιανουαρίου 1990)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

ΛΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΒΑΛΛΑΒΟΥ
ΕΠΙΘ/ΣΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ
ΠΕΡΙΘΕΡΕΙΑΣ ΦΩΛΙΑΣ

Αριθ. Πρωτ. 500

Εν Αμφίσσῃ τῇ 25-2-1970...

Πρὸς
τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν
Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Αἰγοργίας
Ἀνγνωστοπούλου 14
Α.Θ.Η.Ν.Σ. (136)

Θέμα: Ἀποστολὴ Ἑρωτηματολογίου.

Δις ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 95584/28-5-69 Δ/γῆς τοῦ
Ἰπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ κτιστὶν τοῦ ἀπὸ 10-11-1969
ὑμετέρου ἐγγράφου, ἔχομεν τὴν τιμὴν νῆ ἀποστείλωμεν ὑμῖν συν-
ημένως "ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ διὰ Γεωργικῆς Ἀργαλειῆς καὶ κατ' ἔξοχον
πυράς", δεόντως συμπληρωμένον ὑπὸ τοῦ Διδ/λου Γεωργίας.
Καὶ εἶναι. . . . τοῦ 1/θεοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. Καρὸν.
καὶ. . . . διὰ τὸ χωρίον. Καρὸν. καὶ νῆ περὶ
λέσωμεν διὰ τὴν περὶ τῆς.



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ